

Selvitys Lykynlammen hiihtomajan ympäristöstä
vuonna 2020 kerätyistä perhosista

Ali Karhu

2021

Menetelmät

Perhoset on kerätty Lykynlammen hiihtomajan ympäristöstä. Ympäristö on kuivaa mäntykangasta. Aineisto on kerätty yhdellä valorysällä, jossa oli 160 watin sekavalolamppu, 6.5.–31.10.2020 välisenä aikana. Pyydys koettiin viikon välein. Pyyntikauden aikana lamppu oli rikkoutunut kerran, kauden puolessa välissä.

Tulokset

Perhosissa oli yhteensä 188 eri lajia ja 3817 yksilöä (kahdeksan lajia vähemmän ja n. 3600 yksilöä vähemmän kuin edellisenä kesänä). Yksilömäärät voivat vaihdella suuresti, sillä yleensä vähintään kolmasosa yksilöistä tulee niin sanotuista massalajeista, joiden kannat vaihtelevat voimakkaasti. Vuonna 2019 keväällä lentävää tunnusraitayökköstä oli 20 kertaa enemmän kuin vuonna 2020. Lajeissa oli kaksi juuriperhoslajia (ei nykyisin lasketa suurperhosiin), kolme kehrääjää, vain yksi kiittäjä ja sirppisiipinen, 82 mittaria, viisi nirkkoa, yksi villakas, yksi venhokas, kahdeksan siilikästä ja 83 lajia yökkösiä.

Eniten oli syysvarpumonttaria (*Dysstroma citratum*) ja lumimittaria (*Operophtera fagata*). Paljon oli myös mäntyneulasmittaria (*Pennithera firmata*) ja pakkasmittaria (*Erannis defoliaria*). Harvinaisemmista lajeista oli erikseen alempana mainittujen lisäksi metsäkenttämittari (*Xanthorhoe annotinata*), silmälläpidettävä (NT), yksi yksilö, naavamittari (*Alcis jubatus*), silmälläpidettävä (NT), kolme yksilöä, yhdet yksilöt idänritariyökköstä (*Catocala adultera*), vaarantunut (VU), rytiyökköstä (*Chilodes maritimus*), tätä tavataan yleensä vain rannoilta, verkkoyökköstä (*Sideridis reticulatus*) ja kolme kiilakatkoyökköstä (*Agrotis vestigialis*). Pikkuperhosissa oli lisäksi seitsemän lupiinilattakoi (*Agonopterix nervosa*) ja herukkakeulakoi (*Gelechia jakovlevi*), silmälläpidettävä (NT).

Kuva 1. Käpälälattakoi.

Käpälälattakoi (*Levipalpus hepatariellus*), yksi yksilö. Laji on hyvin harvinainen koko Suomessa, ja luokiteltu erittäin uhanalaiseksi (EN). Se on yleinen Joensuun lentokentällä, mutta muuten maakunnasta on vain yksittäisiä havaintoja. Toukka elää kissankäpäällä.

Kuva 2. Töpölättakoi.

Töpölättakoi (*Depressaria silesiaca*), yksi yksilö. On harvinainen kautta Suomen ja silmälläpidettävä (NT). Elää avoimilla ja kuivilla paikoilla, toukka syö siankärsämöä.

Kuva 3. Tähtikulkukoisa.

Tähtikulkukoisa (*Euchromius ocellus*), yksi yksilö. Laji ei pysty talvehtimaan Suomessa. Sitä tavataan vaeltavana lähes vuosittain Etelä-Suomessa, Pohjois-Karjalassa kolmen–neljän vuoden välein, yleensä myöhään syksyllä.

Kuva 4. Sitrnunamittari.

Sitrnunamittari (*Citaria fulvata*), yksi yksilö. Laji elää lähinnä taajamissa, ja on melko yleinen Joensuun keskustassa ja muissa kaupunginosissa, mutta harvinainen muualla maakunnassa. Toukka elää ruusuilla.

Kuva 5. Pakkasmittari.

Pakkasmittari (*Erannis defoliaria*), 226 yksilöä (koirasta). Laji lentää myöhään syksyllä, ja sen erikoisuutena muutaman muun Suomessakin tavattavan lajin kanssa on naaraiden lentokyvyttömyys. Siitä huolimatta laji on pystynyt leviämään etelästä tänne asti. Nyt tätä oli poikkeuksellisen paljon, helposti enemmän kuin kymmeneen vuosiin yhteensä. Etelämpänä laji saattaa olla tuholainen, sen toukka elää erilaisilla pensilla ja lehtipuilla, erityisesti tammella.

Liite 1. Lykynlammelta havaitut perhoset (yksilöä).

saniaisperhonen	<i>Korscheltellus fusconebulosus</i>	27
syysjuuriperhonen	<i>Gazorycta ganna</i>	4
hallakehrääjä	<i>Poecilocampa populi</i>	120
heinähukka	<i>Macrothylacia rubi</i>	12
mäntykehrääjä	<i>Dendrolimus pini</i>	1
poppelikiitäjä	<i>Laothoe populi</i>	4
kevätvillaselkä	<i>Achlya flavicornis</i>	5
isomittari	<i>Geometra papilionaria</i>	13
mustikkalehtomittari	<i>Jodis putata</i>	11
koivuvyömittari	<i>Cyclophora albipunctata</i>	1
pohjansuolaheinämittari	<i>Timandra griseata</i>	1
harmolehtimittari	<i>Scopula incanata</i>	1
mustikkalehtimittari	<i>Scopula ternata</i>	6
maitolehtimittari	<i>Scopula floslactata</i>	12
olkikulmumittari	<i>Idaea sylvestraria</i>	6
tupsukulmumittari	<i>Idaea biselata</i>	26
vaaleakulmumittari	<i>Idaea pallidata</i>	1
mutkakulmumittari	<i>Idaea aversata</i>	2
kaarikulmumittari	<i>Idaea straminata</i>	5
pihamittari	<i>Scotopteryx chenopodiata</i>	8
laikkukenttämittari	<i>Xanthorhoe fluctuata</i>	2
metsäkenttämittari	<i>Xanthorhoe annotinata</i>	1
mäkikenttämittari	<i>Xanthorhoe montanata</i>	3
harmoraanumittari	<i>Epirrhoe alternata</i>	5
savikkamittari	<i>Pelurga comitata</i>	2
surumittari	<i>Spargania luctuata</i>	1
horsmamittari	<i>Ecliptopera silaceata</i>	1
puistomittari	<i>Eulithis prunata</i>	3
elomittari	<i>Eulithis testata</i>	6
mustikkamittari	<i>Eulithis populata</i>	163
syysvarpumittari	<i>Dysstroma citratum</i>	649
kesävarpumittari	<i>Dysstroma truncatum</i>	2
laikkuvarpumittari	<i>Dysstroma latefasciatum</i>	3
sitruunamittari	<i>Cidaria fulvata</i>	1
vihervarpumittari	<i>Chloroclysta miata</i>	5
kaksivärimittari	<i>Plemyria rubiginata</i>	21
mäntyneulasmittari	<i>Pennithera firmata</i>	245
katajamittari	<i>Thera juniperata</i>	2
varpukudosmittari	<i>Hydriomena furcata</i>	16
pajukudosmittari	<i>Hydriomena ruberata</i>	1
hallamittari	<i>Operophtera brumata</i>	28
lumimittari	<i>Operophtera fagata</i>	521
tunturimittari	<i>Epirrita autumnata</i>	37
täplänauhamittari	<i>Mesotype didymata</i>	43
tasanauhamittari	<i>Mesotype parallelolineata</i>	1
pillikemittari	<i>Perizoma alchemillatum</i>	1
ahonauhamittari	<i>Perizoma blandiatum</i>	3
laukkumittari	<i>Perizoma albulatum</i>	5

maitikkapikkumittari	<i>Eupithecia plumbeolata</i>	1
vyöpikkumittari	<i>Eupithecia intricata</i>	2
harmopikkumittari	<i>Eupithecia satyrata</i>	2
mykeröpikkumittari	<i>Eupithecia absinthiata</i>	2
kulmapikkumittari	<i>Eupithecia vulgata</i>	18
kellopikkumittari	<i>Eupithecia denotata</i>	2
mattapikkumittari	<i>Eupithecia subfuscata</i>	3
kärsämöpikkumittari	<i>Eupithecia icterata</i>	4
katajapikkumittari	<i>Eupithecia pusillata</i>	9
neulaspikkumittari	<i>Eupithecia tantillaria</i>	1
kääpiömittari	<i>Gymnoscelis rufifasciata</i>	2
iso-okamittari	<i>Aplocera praeformata</i>	2
pikkuliuskamittari	<i>Pterapherapteryx sexalata</i>	2
haapamittari	<i>Trichopteryx carpinata</i>	1
leppävalkomittari	<i>Cabera pusaria</i>	2
pajuvalkomittari	<i>Cabera exanthemata</i>	1
koivulovimittari	<i>Ennomos autumnarius</i>	6
kakskuumittari	<i>Selenia dentaria</i>	2
hammasmittari	<i>Odontopera bidentata</i>	26
petomittari	<i>Crocallis elinguarina</i>	13
ruostemittari	<i>Plagodis pulveraria</i>	1
pisamamittari	<i>Cepphis advenaria</i>	7
pajukäärömittari	<i>Epione repandaria</i>	4
haapakäärömittari	<i>Epione vespertaria</i>	14
kehrääjämittari	<i>Colotois pennaria</i>	6
havumittari	<i>Hylaea fasciaria</i>	2
mäntykaarimittari	<i>Macaria liturata</i>	3
herukkamittari	<i>Macaria wauaria</i>	1
viitamittari	<i>Macaria brunneata</i>	4
ruutumittari	<i>Chiasmia clathrata</i>	6
isorengasmittari	<i>Gnophos obfuscatus</i>	9
hammasrengasmittari	<i>Charissa obscurata</i>	10
mäntymittari	<i>Bupalus piniarius</i>	3
aaltoharmomittari	<i>Alcis repandatus</i>	2
naavamittari	<i>Alcis jubatus</i>	3
keväharmomittari	<i>Cleora cinctaria</i>	2
laikkuharmomittari	<i>Paradarisa consonaria</i>	1
piikkuharmomittari	<i>Aethalura punctulata</i>	1
täpläharmomittari	<i>Ectropis crepuscularia</i>	26
käherämittari	<i>Lycia hirtaria</i>	8
pakkasmittari	<i>Erannis defoliaria</i>	226
pikkupystyperä	<i>Clostera pigra</i>	1
toukonirkko	<i>Odontosia carmelita</i>	1
huhtinirkko	<i>Odontosia sieversii</i>	4
koivuposliinikas	<i>Pheosia gnoma</i>	37
haapaposliinikas	<i>Pheosia tremula</i>	2
havununna	<i>Lymantria monacha</i>	22
pajulaahusvenhokas	<i>Nycteola degenerana</i>	6
ruususiipi	<i>Miltochrista miniata</i>	6
tuhkakeltasiipi	<i>Eilema griseolum</i>	1

pikkukeltasiipi	<i>Eilema lutarellum</i>	25
nahkakeltasiipi	<i>Eilema depressum</i>	7
harmokeltasiipi	<i>Eilema lurideolum</i>	27
nummisiilikäs	<i>Coscinia cribraria</i>	1
karhusiilikäs	<i>Diacrisia sannio</i>	3
tiikerisiilikäs	<i>Spilosoma lubricipedum</i>	1
viirukärsäyökkönen	<i>Herminia tarsipennalis</i>	7
kasteyökkönen	<i>Polypogon tentacularius</i>	1
puroyökkönen	<i>Rivula sericealis</i>	2
koiyökkönen	<i>Hypenodes humidalis</i>	1
koisayökkönen	<i>Schrankia costaestrigalis</i>	1
isonokkayökkönen	<i>Hypena proboscidalis</i>	3
sieniyökkönen	<i>Parascotia fuliginaria</i>	2
siniritariyökkönen	<i>Catocala fraxini</i>	14
idänritariyökkönen	<i>Catocala adultera</i>	1
keltaritariyökkönen	<i>Catocala fulminea</i>	1
sirppiyökkönen	<i>Laspeyria flexula</i>	1
vyökiiltoyökkönen	<i>Deltote pygarga</i>	1
messinkiyökkönen	<i>Diachrysia chrysitis</i>	1
gammayökkönen	<i>Autographa gamma</i>	1
laikkupronssiykkönen	<i>Autographa bractea</i>	1
kysymysmerkkiyökkönen	<i>Syngrapha interrogationis</i>	18
pilkkuiltayökkönen	<i>Acronicta rumicis</i>	1
suruyökkönen	<i>Amphipyra perflua</i>	10
lattayökkönen	<i>Amphipyra tragopoginis</i>	2
huhtiyökkönen	<i>Brachionycha nubeculosa</i>	1
orapihlajayökkönen	<i>Allophyes oxyacanthae</i>	96
koruyökkönen	<i>Elaphria venustula</i>	1
sininurmiyökkönen	<i>Caradrina montana</i>	1
keltasänkiyökkönen	<i>Hoplodrina octogenaria</i>	1
ruskosänkiyökkönen	<i>Hoplodrina blanda</i>	3
rytiyökkönen	<i>Chilodes maritimus</i>	1
kätköyökkönen	<i>Hydrillula pallustris</i>	4
varjoyökkönen	<i>Rusina ferruginea</i>	12
usvayökkönen	<i>Parastichtis suspecta</i>	26
kulmayökkönen	<i>Enargia paleacea</i>	80
pajukääröyökkönen	<i>Ipimorpha retusa</i>	2
haapakääröyökkönen	<i>Ipimorpha subtusa</i>	1
keltapetoyökkönen	<i>Cosmia trapezina</i>	57
huppukeltayökkönen	<i>Xanthia togata</i>	5
vaaleakeltayökkönen	<i>Cirrhia icteritia</i>	1
keltamäkiyökkönen	<i>Sunira circellaris</i>	1
puolukkapiiloyökkönen	<i>Conistra vaccinii</i>	88
keltapiiloyökkönen	<i>Conistra rubiginea</i>	1
pajuyökkönen	<i>Brachylomia viminalis</i>	4
tummapuuyökkönen	<i>Lithophane consocia</i>	7
hankopuuyökkönen	<i>Lithophane lamda</i>	3
vaippayökkönen	<i>Xylena solidaginis</i>	58
helmiyökkönen	<i>Eupsilia transversa</i>	1
tervakkoyökkönen	<i>Ammoconia caecimacula</i>	1

syysruskoyökkönen	<i>Mniotype satura</i>	33
hentojuuriyökkönen	<i>Apamea scolopacina</i>	4
valkotähkäyökkönen	<i>Mesapamea secalis</i>	8
kaunosekoyökkönen	<i>Amphipoea oculatea</i>	52
kalvassekoyökkönen	<i>Amphipoea fucosa</i>	57
suosekoyökkönen	<i>Amphipoea lucens</i>	7
varsiyökkönen	<i>Hydraecia micacea</i>	18
takiaisyyökkönen	<i>Gortyna flavago</i>	4
jaspisyökkönen	<i>Staurophora celsia</i>	1
karveyökkönen	<i>Crypsedra gemmea</i>	6
mustaluhtayökkönen	<i>Celaena haworthii</i>	5
ruskoluhtayökkönen	<i>Helotropha leucostigma</i>	2
villahämy-yökkönen	<i>Denticucullus pygminus</i>	14
liinahämy-yökkönen	<i>Photedes fluxa</i>	9
pensastarhayökkönen	<i>Lacanobia thalassina</i>	1
verkkoyökkönen	<i>Sideridis reticulata</i>	1
tuhkatarhayökkönen	<i>Papestra biren</i>	1
kulmaolkiyökkönen	<i>Mythimna conigera</i>	4
sameaolkiyökkönen	<i>Mythimna impura</i>	2
mustaeloyökkönen	<i>Tholera cespitis</i>	7
verkkoeLOYökkönen	<i>Tholera decimalis</i>	4
niitty-yökkönen	<i>Cerapteryx graminis</i>	47
mänty-yökkönen	<i>Panolis flammea</i>	1
isoraitayökkönen	<i>Orthosia incerta</i>	2
tunnusraitayökkönen	<i>Orthosia gothica</i>	124
sinerväraitayökkönen	<i>Orthosia opima</i>	6
suvirusoyökkönen	<i>Diarsia mendica</i>	4
elorusoyökkönen	<i>Diarsia dahlii</i>	117
tummarusoyökkönen	<i>Diarsia brunnea</i>	8
isomorsiusyökkönen	<i>Noctua pronuba</i>	1
kanervamaayökkönen	<i>Lycophotia porphyrea</i>	2
mesimaayökkönen	<i>Chersotis cuprea</i>	3
isomaayökkönen	<i>Eurois occultus</i>	10
noitayökkönen	<i>Graphiphora augur</i>	2
kirjoharmoyökkönen	<i>Xestia speciosa</i>	2
pilkkuruunioyökkönen	<i>Xestia baja</i>	37
kehnämaayökkönen	<i>Protolampra sobrina</i>	53
pikihietayökkönen	<i>Euxoa nigricans</i>	8
hietikkomaayökkönen	<i>Euxoa tritici</i>	1
kiilakatkoyökkönen	<i>Agrotis vestigialis</i>	3